

Priručnik #EUandME

Otkrijte što EU
čini za vas

EUROPSKA UNIJA

europa.eu/euandme

#EU
AND
ME

„Ali kako EU doprinosi mom životu?“

Jeste li ikada maštali o pokretanju svog poduzeća, studiranju u inozemstvu ili volontiranju kako biste pomogli zajednicama kojima je to potrebno? Jeste li znali da vam EU može pomoći da postignete sve te stvari?

Šezdeset posto mladih ljudi u dobi od 15 do 34¹ godine ne smatra da su dobro informirani o EU. Mada shvaćaju za što se zalaže Europska unija, veliki broj ljudi propušta mnoštvo mogućnosti i prednosti na koje imaju pravo kao građani EU.

Želite znati više?

Prijavite se na www.europa.eu/euandme gdje ćemo objavljivati natjecanja, filmove, priče i događaje diljem Europe.

Podrška EU-a može imati više oblika. Bilo da ste mladi poduzetnik kojemu je potrebna podrška za pokretanje nove aplikacije, digitalni nomad koji traži WiFi u udaljenim područjima, pustolov koji je spreman pružiti pomoć gdje god je to potrebno ili ljubitelj kulture u potrazi za ljepotom, postoji nešto i za vas.

Bez obzira na vašu strast, bilo da je to zdrava hrana, čista voda, vaša omiljena televizijska serija ili online kupnja, *Priručnik #EUandME: Otkrijte što EU čini za vas* omogućuje vam da shvatite ključnu ulogu EU-a dok vam pomaže da radite ono što najviše volite.

¹ Standard Eurobarometer 86, QD7 i QE2.

MOJA KARIJERA. MOJ ŽIVOT.

Odaberi gdje želiš živjeti i raditi u EU.

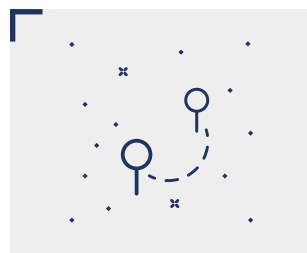
Kako to funkcionira

Kao građaninu EU-a, prilika za rad u drugoj državi jedno je od mojih temeljnih prava. Bez obzira na to počinjem li novu karijeru u inozemstvu ili želim steći novu perspektivu stažiranjem ili volontiranjem, sukladno pravu EU-a, uvijek sam pokriven sustavom socijalnog osiguranja.

Također, imam pravo odabrati gdje ću raditi i ako radim u poduzeću ili sam samozaposlen. Odlučim li razvijati svoju karijeru, EU će mi pomoći da pronađem pravu priliku.

17 milijuna građana EU-a živjelo je 2017. godine u drugoj državi članici EU-a.

1,4 milijuna građana EU-a preselilo se 2015. godine u drugu zemlju unutar EU-a.

58 000 mladih ljudi već se prijavilo za mogućnosti koje pružaju Europske snage solidarnosti.

Putovnica za karijeru
Uređivač životopisa Europass omogućuje mi prezentaciju vještina, kvalifikacija i postignuća na način koji je univerzalno prepoznat u cijeloj Europi.

Drop'pin besplatna je usluga EURES-a koja nudi praktičnu pomoć pri razvoju karijere. Kako bih poboljšao svoje izgleda za zapošljavanje, moгу se prijaviti za obuku, tečajeve jezika, školovanje i još mnogo toga.

1 KADA JEDNA ZEMLJA NIJE DOVOLJNA...

Zahvaljujući mojem europskom državljanstvu, cijela mi je Europa na pragu. Neovisno o tome želim li biti vatrogasac na Cipru ili električar u Estoniji, [imam pravo živjeti i raditi u bilo kojoj zemlji EU-a](#). Treba mi samo zdravstveno osiguranje i dokaz da sam u stanju financijski se uzdržavati i bilo koju zemlju EU-a mogu nazvati novim domom.

2 PRONAĐI PRAVI POSAO

Živjeti u inozemstvu moj je životni san, a [EURES](#) je tu da ga ostvari. Na mreži postoji više od 1,3 milijuna mogućnosti za karijeru, a mogu dobiti i osobnog savjetnika koji mi može pomoći da pronađem savršeni posao u zemlji koju volim. Ako si u dobi od 18 do 35 godina, putem programa Tvoj prvi posao preko EURES-a dostupna ti je dodatna pomoć, kao što su bespovratna sredstva za putovanje na razgovor u inozemstvo.

3 PROMIJENIMO SVIJET

Želiš li pomoći potrebitima? Inicijativa [Europske snage solidarnosti](#) pruža priliku za dobrovoljni i plaćeni rad mladim ljudima u dobi od 18 do 30 godina koji su željni izazova. To bi moglo uključivati obnovu škole nakon potresa, rad s osobama s invaliditetom u društvenom domu ili mnogo više.

4 NAUKOVANJE U INOZEMSTVU

Recimo da sam kuhar naučnik koji želi saznati više o francuskoj kuhinji ili medicinska sestra koja je zainteresirana za rad u Portugalu. [ErasmusPro](#) nudi mi priliku da provedem 6 do 12 mjeseci naukovanja u nekoj drugoj zemlji EU-a. Mogu dobiti praktično iskustvo rada u drugoj kulturi, a priznaje mi se kao naukovanje.

5 POVEZIVANJE S POSLODAVCIMA

[Europski dani poslova](#) europski su sajmovi karijera koji imaju za cilj predstaviti mogućnosti koje su mi dostupne unutar EU-a, Islanda, Norveške, Lihtenštajna i Švicarske. Ne moram ni fizički prisustvovati događajima – mnogi Europski dani poslova održavaju se putem interneta, pa mogu naći savršen posao u drugoj zemlji bez napuštanja udobnosti vlastitog doma.

6 NOVE KULTURE, ISTA PRAVA

Odlične vijesti: privremeno sam poslan u drugu zemlju EU-a kako bih izvršio ugovor za svog poslodavca! No što je s mojim radnim pravima kad stignem? U EU-u svi radnici iz drugih zemalja automatski dobivaju isti skup temeljnih prava – kao što je minimalna plaća – kao i radnici iz zemlje domaćina. To ne znači samo da su moja prava zaštićena diljem EU-a, već i da inozemni pružatelji usluga ne mogu podrivati lokalnu konkurenciju nižim standardom zaštite radničkih prava. To, ukratko, jamči da je rad u EU-u zdrav, siguran i pošten.

DODATNE INFORMACIJE

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/index_hr.htm

MOJE UČENJE. MOJ ŽIVOT.

Prođi obuku, stekni važne vještine i pripremi se za budućnost.

Kako to funkcionira

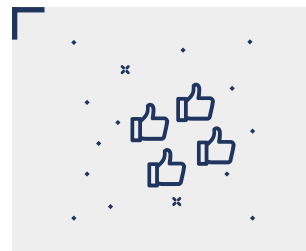
Moje europsko državljanstvo daje mi kartu za studiranje, treniranje, otkrivanje i inspiraciju u jednoj od 33 država širom Europe i svijeta putem programa Erasmus+.

Zahvaljujući njemu, u Europskoj uniji prilike za napredovanje imaju i studenti koji unutar nove kulture žele pospješiti svoje studiranje, kao i oni mladi zaposleni koji žele biti obučeni i pospješiti svoje mogućnosti za nalaženje radnog mjesta u jedinstvenoj okolini. Na raspolaganju mi je i mogućnost dobrovoljnog rada, jedno bogato i oplemenjujuće iskustvo koje mi omogućava da izrazim solidarnost s drugim Europljanima. Sve što moram učiniti jest odabrati državu, vježbati svoje jezične vještine i pripremati se za nezaboravno iskustvo.

4 milijuna

Ljudi će studirati, trenirati, stjecati radno iskustvo ili volontirati u inozemstvu od 2014. do 2020. godine, zahvaljujući programu Erasmus+.

95 %

Postotak studenata koji su bili zadovoljni ili vrlo zadovoljni programom Erasmus+.

2,2 milijarde eura

Proračun programa Erasmus+ uložen kao potpora mladim ljudima za učenje, proučavanje i razvoj u 2016. godini.

Moja avantura

Od tisuća mogućnosti dijeli vas samo nekoliko klikova. Ako se želim prijaviti u vlastitu avanturu zvanu Erasmus+, mogu se obratiti [nacionalnom tijelu](#) u državi u kojoj živim.

Moja prava

Ne znam što mogu očekivati u inozemstvu? Svoja prava i obveze mogu pročitati u [Studentskoj povelji Erasmus+](#).

Kreativna Europa

pomaže umjetnicima i kreativcima da traže prilike u kulturnom sektoru u inozemstvu – [saznajite kako se njima možete koristiti.](#)

1 INVESTIRANJE U SEBE

Brinu me troškovi studiranja ili obuke u inozemstvu? EU je tu da pomogne! Program Erasmus+ pruža poticaje za studente i ljude u strukovnom osposobljavanju, a ErasmusPro može financirati 6 – 12 mjeseci prakse u inozemstvu. To znači da tko god da jesam i kakav god da imam put ili profesiju, vrijeme provedeno daleko od kuće je i korisno i financijski pristupačno.

2 UČENJE UZ NOVU PERSPEKTIVU

Studiranje u inozemstvu može mi pomoći da budem informiranija, kulturnija i obrazovanija osoba – što mi daje veće mogućnosti zaposlenja. Program Erasmus+ omogućuje mi studij, izobrazbu, volontiranje ili sudjelovanje u razmjeni mladih u jednoj od 33 zemlje diljem Europe i šire. Mogu naučiti novi jezik, otkriti novu zemlju i upoznati nove ljude – gdje li sam ono stavio putovnicu?

3 SOLIDARNOST ZA EUROPU

Želim li dati nešto zauzvrat zajednici? To se može učiniti potporom novopridošlim tražiteljima azila, krčenjem vegetacije radi sprječavanja požara ili pomaganjem u raspodjeli pomoći u područjima pogođenim katastrofama. Mogu volontirati, raditi ili odrađivati vježbeničku praksu u Europskim snagama solidarnosti pomažući zajednicama u Europi i istovremeno stjecati vrijedne nove vještine.

4 NOVI OBZORI, NOVE MOGUĆNOSTI

Potrebno je usavršiti francuski ili ovladati grčkim? Prije nego što se preselim, mogu krenuti na digitalni tečaj na web-mjestu Mrežna jezična potpora Erasmus+. Štoviše, ta nova vještina i sve druge koje steknem tijekom svog boravka u inozemstvu dodatno će obogatiti moj životopis i pomoći mi da se istaknem pred poslodavcima.

5 ISTRAŽIVANJE I VIŠE OD TOGA

Nikad mi nije dosta učenja? Združeni diplomski studij Erasmus Mundus omogućuje mi postdiplomski studij u dvije različite zemlje u EU-a ili izvan njega. A kao znanstveniku, aktivnosti programa Marie Skłodowska-Curie mogu mi pružiti priliku da živim, istražujem i radim u inozemstvu.

DODATNE INFORMACIJE

https://europa.eu/youreurope/citizens/education/index_hr.htm

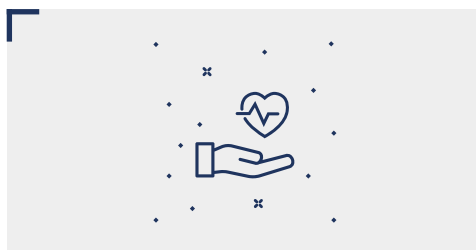
MOJE ZDRAVLJE. MOJ ŽIVOT.

Dobij hitnu i planiranu zdravstvenu zaštitu bilo gdje u EU-u.

Kako to funkcionira

Biti građanin EU-a znači da mogu koristiti usluge javne zdravstvene zaštite bilo koje druge EU države, plus Islanda, Lihtenštajna, Norveške i Švicarske u slučaju medicinske potrebe zahvaljujući mojoj [Europskoj iskaznici zdravstvenog osiguranja](#).

Zakon EU-a omogućuje mi isti tretman kao i stanovnicima države koju posjećujem, međutim, moram platiti sve doplate koje stanovnici plaćaju unaprijed. To znači da slobodno mogu uživati u svemu što svaka zemlja nudi, siguran u spoznaji da sam pokriven po pitanju troškova ako se nešto dogodi dok sam daleko od kuće. U slučaju [planirane zdravstvene zaštite](#) u drugoj državi članici (plus Island, Lihtenštajn i Norveška), mogu se obratiti svojoj [Nacionalnoj točki za kontakt](#) prilikom planiranja puta i raspitati se o svojim pravima.

200 milijuna

iskaznica europskog zdravstvenog osiguranja bilo je u optjecaju 2014. godine.

1,6 milijuna

Broj zahtjeva za naknadu podnesenih 2013. u okviru europskog sustava zdravstvenog osiguranja.

Bez ograničenja

Trebate lijek koji se izdaje na recept dok ste u inozemstvu? Moj liječnik može mi izdati recept koji [mogu upotrijebiti u drugoj zemlji EU-a](#), pa mogu nastaviti uzimati svoj lijek dok sam na putu.

Imaš li pitanja?

[Mreža nacionalnih kontaktnih točaka diljem Europe](#) može ti odgovoriti na upite o planiranom i neplaniranom liječenju prije putovanja u inozemstvo, pa se možeš usredotočiti na ono što ti je doista bitno tijekom boravka.

1

3

5

2

4

6

1 PUTOVNICA, PRTLJAGA, SUNCANE NAOČALE... OSIGURANJE!

Bilo da skijam u Italiji ili obilazim znamenitosti Poljske, uvijek postoji mogućnost da ću se razboljeti ili doživjeti nesreću daleko od kuće. Posjedovanje [Europske kartice zdravstvenog osiguranja](#) znači da u slučaju potrebe mogu koristiti javne zdravstvene usluge i dobiti nužno liječenje brzo i jednostavno.

2 ODMOR BEZ STRESA

Razbolio sam se u Španjolskoj ili pao u Grčkoj? Ne treba se bojati velikih liječničkih računa. Ako je zdravstvena zaštita besplatna za državljane, onda će biti [besplatna i za mene](#).

3 U SLUČAJU HITNE SITUACIJE NAZOVITE 112!

Nitko se ne želi pripremati za katastrofu, ali nesreće se mogu dogoditi. Ako mi je potrebna pomoć, odasvud iz EU-a mogu besplatno nazvati [112](#) s bilo kojeg fiksnog ili mobilnog telefona.

4 POMOĆ NADOHVAT RUKU

Imam pitanja? Sve informacije koje trebam o postupku nadoknade, dostupnim liječenjima, troškovima i brojevima za kontakt u hitnim situacijama mogu pronaći [na mreži](#). Prijavi se ako želiš znati više!

5 PLANIRANO I NEPLANIRANO

Europska kartica zdravstvenog osiguranja daje mi pravo na nužno liječenje kroz javne zdravstvene usluge, ali kao građanin EU-a mogu i [planirati liječenje u inozemstvu](#) (trebam porazgovarati s [nacionalnom kontaktnom točkom za pružanje prekogranične zdravstvene zaštite](#) i svojim zdravstvenim osiguravateljem o tome prije odlaska iz zemlje).

6 SURADNJOM DO KVALITETNE SKRBI

Srećom, naši liječnici i medicinske sestre jako puno znaju o većini bolesti i oboljenja s kojima se danas susrećemo. No što će se dogoditi ako dobijem rijetku bolest koju moj liječnik nikad prije nije vidio? [Europske referentne mreže](#) liječnicima omogućuju komunikaciju sa specijalistima u više od 900 zdravstvenih ustanova kako bi se konzultirali i savjetovali o nizu rijetkih ili složenih bolesti u 24 tematska područja. Oni mi zajedno mogu pružiti zdravstvenu zaštitu visoke kvalitete, a da pritom ostanem u kućnom okruženju s najmilijima.

DODATNE INFORMACIJE

https://europa.eu/youreurope/citizens/health/index_hr.htm

MOJA PUTOVANJA. MOJ ŽIVOT.

Putuj jednostavno unutar EU.

Kako to funkcionira

Biti građanin EU-a znači da mogu istraživati, studirati ili raditi u nekoj drugoj državi članici EU i to je moje temeljno pravo.

Schengenski sporazum ukinuo je granične kontrole za 26 europskih država, tako da, kad putujem iz jedne u drugu državu, mogu jednostavno putovati bez pokazivanja putovnice ili osobne iskaznice.

Neovisno o tome putujem li automobilom, zrakoplovom ili vlakom – Europa ima najgušću željezničku mrežu u svijetu – mogu istraživati svih 270 provincija unutar EU-a kako god želim.

Štoviše, zajednička valuta znači da u 19 država mogu plaćati u eurima. To i mnogo drugoga daje mi slobodu beskrajnih izbora za putovanja pod zaštitom prava EU-a, zbog čega nisam pod stresom i osjećam se sigurno.

1,25 milijardi

Broj putovanja na godišnjoj razini u 26 država Schengenskog područja bez potrebe za predočenjem putovnice ili osobne iskaznice.

341 milijun

Broj ljudi koji svakodnevno upotrebljavaju euro u 19 zemalja.

15 000

Broj besplatnih putnih karata koje su već pomogle osamnaestogodišnjacima da otkriju Europu tijekom 2018. Saznajte kako se prijaviti na web-mjestu [#DiscoverEU](#).

112

Bilo gdje, bilo kada u EU-u, ovaj besplatni broj mogao bi mi spasiti život. Da pozovem vatrogasce, policiju ili hitnu pomoć, samo biram broj 112.

Snaga kućnih ljubimaca

Građani EU-a poput mene mogu lako putovati s kućnim ljubimcima psima, mačkama, pa čak i tvorovima. Potrebna im je samo Europska putovnica za kućne ljubimce.

430 milijuna eura godišnje

Smanjenje naknada štete potrošačima zahvaljujući zaštiti Europske unije za putovanja u paket aranžmanu, što uključuje više prava na otkazivanje i jasnija pravila o tome tko je odgovoran ako nešto krene po zlu.

1 PRAVA KADA SMO OŠTEĆENI

Doživio sam kašnjenja i otkazivanja? Kao zračni, željeznički, brodski ili autobusni putnik, imam prava kad putujem u EU-u. Uzmimo za primjer letenje: imam pravo na povrat sredstava i, ako mi je let otkazan, ako je odgođen za više od 3 sata ili ako mi zbog operativnih razloga ili previše rezervacija nije dopušten ukrcaj, mogu, ovisno o udaljenosti, dobiti naknadu u iznosu i do 600 eura.

2 SPREMNI ZA POLIJETANJE

Potezom prsta po zaslonu telefona mogu letjeti između gradova EU-a po cijeni jednog ručka. [Trošak letenja](#) pao je za 41 % od 1992. do 2000. godine, što je rezultat [deregulacije u EU-u](#) i liberalizacije tržišta, a to znači da danas možemo birati između više zrakoplovnih tvrtki i dobiti najpovoljniju ponudu.

3 NAKNADE POD KONTROLOM

Koristim kreditnu karticu u Barceloni, Budimpešti ili Bratislavi? Unutar EU-a, [troškovi transakcije](#) – na mreži, izvan mreže, u bilo koje vrijeme – isti su kao i kod kuće.

4 VOŽNJA MOG ŽIVOTA

Autoput ili autocesta? Cesta s naplatom cestarine ili obalna cesta? Ako moju vozačku dozvolu izdaje država EU-a, ona vrijedi [bilo gdje u Uniji](#).

5 PUTOVNICA ZA OTKRIĆA

Sama činjenica da sam jedan od oko 500 milijuna građana EU-a omogućuje mi da istražim, radim ili živim u različitim, uzbudljivim europskim zemljama. [Jedna putovnica, neograničene mogućnosti](#).

6 SIGURNA VALUTA

Izbrisat ću tu aplikaciju za valute, izaći iz mjenjačnice i reći bonjour i hola [euru](#). Već je prisutan u 19 zemalja, a postao je nezaobilazna stavka pri putovanju u EU-u.

DODATNE INFORMACIJE

https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/index_hr.htm

MOJ TELEFON. MOJ ŽIVOT.

Zovi, šalji tekstne poruke i koristi podatke bez dodatnih troškova kad istražuješ EU.

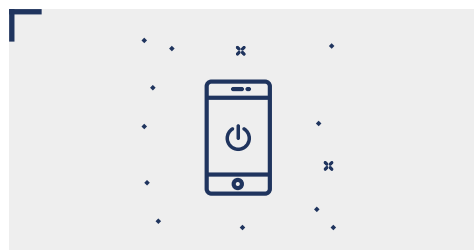
Kako to funkcionira

U lipnju 2017. EU je izglasao [nove propise](#) kojima završava doba troškova roaminga – što znači da, kad sam u inozemstvu na odmoru ili putujem zbog posla, mogu koristiti telefon gdje god se nalazim u EU-u bez dodatnih troškova. Roaming kao kod kuće sad je uključen u svaki telefonski ugovor o roamingu – bez obzira na to tko je operater. Povrh toga, [pravila tržišnog natjecanja u EU-u](#) prekinula su monopole telekoma, nudeći više konkurencije i niže cijene za potrošače.

100 puta

Povećanje količine podataka iskorištenih u roamingu između 2008. i 2015.

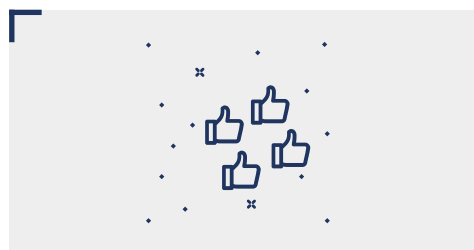
Samo 12 %

osoba isključuje svoje mobilne telefone i ne koristi ih dok putuju u EU-u od lipnja 2017. godine.

4 mjeseca

Ako tijekom razdoblja od 4 mjeseca provedem više vremena i upotrebljavam telefon više u inozemstvu nego u svojoj zemlji, moj će mi se operater obratiti kako bi razgovarao o mojoj upotrebi i možda primijeniti male dodatne troškove. Ti su dodatni iznosi do 3,2 centa po minuti za pozive, 1 cent po SMS-u i 0,6 centa po megabajtu podataka, što će se sniziti na 0,25 centa po megabajtu do 2022.

69 %

europskih građana vjeruje da će osobno imati koristi od ukidanja naknada za roaming.

1 U ROAMINGU KAO KOD KUĆE

Nisam u svojoj zemlji i trebam nazvati Stockholm... Nema problema – održavanje kontakta kada putujete sada je lakše nego ikad prije! Ne postoje dodatni troškovi za upotrebu telefona u inozemstvu u EU-u, Islandu, Lihtenštajnu ili Norveškoj – iako mobilni operateri u Finskoj, Litvi i Estoniji i dalje mogu primjenjivati vrlo male naknade za roaming. Mogu upućivati pozive, slati poruke i prenositi podatke, a to će me stajati isto kao i kod kuće. Nije ni čudo da se upotreba mobilnog interneta tijekom putovanja u EU-u upeterostručila otkad su ukinuti troškovi roaminga!

2 PRIJEĐI PRSTOM!

Ne mogu prestati slati poruke, pa je dobra vijest da u većini slučajeva mogu zadržati istu količinu poziva, SMS-ova i podataka na putovanju kao i kod kuće. Za neke ugovore, osobito one koji uključuju neograničenu količinu podataka, može postojati ograničenje korištenja podataka bez naknade za roaming tijekom putovanja , ali to bi trebalo biti više nego dovoljno za moje aktivnosti na društvenim mrežama.

3 SPREMNI ZA POLAZAK?

Putne torbe su spremne, putovnica mi je u džepu – kako sada aktivirati roaming kao kod kuće? Kratak odgovor glasi: Nije potrebno! EU zahtijeva da mobilni operateri to automatski uključe u moj paket usluga, pa bez obzira na to putujem li u Latviju ili Luksemburg, moj je telefon spreman za uporabu bez dodatnih troškova.

4 VEĆI IZBOR, NIŽE CIJENE

Trošak korištenja mobilnog telefona jako se smanjio u odnosu na 1998. godinu zahvaljujući EU-u, koji je okončao monopol telekomunikacijskih tvrtki i dolasku većeg broja operatera na tržište. Znači, pozivi mi se produžuju, ali mi se računi smanjuju.

DODATNE INFORMACIJE

https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/internet-telecoms/mobile-roaming-costs/index_hr.htm

MOJE POVEZIVANJE. MOJ ŽIVOT.

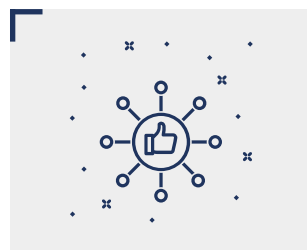
Pregledavaj internet iz bilo koje države EU-a.

Kako to funkcionira

Zakoni EU-a kažu da bez obzira na to koliko je ruralno i udaljeno područje gdje živim, ako se ono nalazi u EU-u, zajamčen mi je pristup najboljoj mogućoj internetskoj vezi po pristupačnoj cijeni. Mogu pristupiti tisućama besplatnih Wi-Fi mjesta širom Europe i preuzeti svoje pretplatničke usluge videozapisa, muzike, igara i sporta kuda god idem.

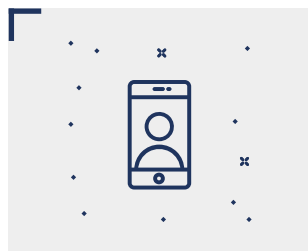
72 %
Europljana služi se internetom svaki dan.

90 %
mladih Europljana (u dobi od 16 do 24 godine) upotrebljava društvene mreže.

53 %
Europljana rezervira putovanje, smještaj ili ulaznice na internetu.

46 %
Europljana upotrebljava internet za telefonske ili videopozive.

50 %
Europljana u dobi od 15 do 39 godina smatra da im je tijekom putovanja važan pristup uslugama na koje su pretplaćeni.

Povežite se
Ako si u ruralnom području bez internetske veze, obrati se [nacionalnom regulatornom tijelu](#), koje ti može pomoći da se povežeš s internetom.

1 WWW

Neovisno o tome želim li razgovarati s prijateljima ili prenositi najnoviju epizodu omiljene televizijske emisije, u EU-u imam [pravo na osnovnu internet-sku vezu](#) kod kuće. Gdje god da se nalazim, trebao bi postojati barem jedan pružatelj internetskih usluga koji mi može dati pristup kvalitetnoj vezi po prihvatljivoj cijeni – to je poznato kao načelo „univerzalne usluge”. Štoviše, EU ulaže više od dvije milijarde eura u jačanje širokopojasnog pristupa u ruralnim područjima. Dakle, ako se prijavljujem u Češkoj ili učitavam selfie iz Španjolske, znam da mogu iskoristiti najbolju moguću kućnu internetsku vezu po fiksnoj i pristupačnoj cijeni.

2 POŠTENA VEZA

Tražim lokalne vijesti ili informacije o sljedećem Europskom prvenstvu? Bez obzira na moj interes, pružatelji internetskih usluga u EU-u ne [mogu usporiti ni blokirati sadržaj](#) kojem pristupam radi davanja prednosti jednom web-mjestu u odnosu nad drugo. Sve dok je zakonito, sigurno i mreža nije iznimno zauzeta, mogu čitati, gledati ili igrati ono što želim.

3 ZABAVA PREKO GRANICA

EU vjeruje da me nacionalne granice ne bi trebale spriječiti da uživam u dobrom filmu, albumu ili igri. Zato mogu [pristupiti svojim pretplatama](#) na videozapise i usluge prijenosa glazbe na mreži gdje god da putujem u EU-u. Samo još jedna epizoda, a onda?

4 WIFI4EU

Provjeravam vozni red vlakova dok sam u pokretu? Želim se osloniti na [besplatan javni Wi-Fi](#), a ne trošiti dragocjene podatke koji su mi na raspolaganju. EU ulaže 120 milijuna eura u instalaciju besplatnih javnih Wi-Fi pristupnih točaka na čak 8000 različitih lokacija širom Europe, pa mogu ostati povezan gdje god se nalazim.

5 USAVRŠAVANJE ZNANJA

Znaš li da 44 % Europljana u dobi od 16 do 74 godine nema osnovne digitalne vještine? Štoviše, uskoro će se za 90 % radnih mjesta zahtijevati te digitalne vještine. Da bih stekao potrebne vještine i pripremio se za posao sutrašnjice, mogu pristupiti inicijativi EU-a [Oblici usavršavanja](#), sudjelovati na tečajevima koje nude članovi Koalicije za digitalne vještine i radna mjesta i saznati više o tehnologiji i programiranju u jednom od tisuću događaja [Europskog tjedna programiranja](#). Ako sam student, također se mogu prijaviti na pripravništvo u sklopu programa Digital Opportunity u drugoj europskoj zemlji i steći napredne digitalne vještine.

DODATNE INFORMACIJE

https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/internet-telecoms/index_hr.htm

MOJA ONLINE SIGURNOST. MOJ ŽIVOT.

Propisi EU-a štite moje osobne podatke.

Kako to funkcionira

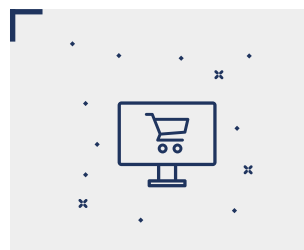
Svaki put kad rezerviram odmor, napišem nešto na društvenim medijima, tražim više informacija na mreži, otvorim bankovni račun ili kupim kartu za vlak na internetu, dajem ključne dijelove osobnih podataka.

U EU-u zaštita mojih osobnih podataka osnovno je pravo. Mojim osobnim podacima mora se rukovati pažljivo i odgovorno. Organizacije su dužne prikupljati podatke pravilno i u određenu svrhu; informacije koje prikupite trebaju biti ograničene na ono što je neophodno i ne smiju se čuvati dulje nego što je potrebno. Moji osobni podaci moraju biti zaštićeni od gubitka, uništavanja ili krađe, a organizacija je dužna to osigurati.

71 %

Europljana vjeruje da je otkrivanje osobnih podataka sve zastupljenije u suvremenom životu.

68 %

svih korisnika interneta u EU u kupovalo je na mreži u 2017. godini.

25. svibnja 2018.

Datum stupanja na snagu novog zakona o zaštiti podataka (Opća uredba o zaštiti podataka) i mojih novih prava.

46 %

Europljana daje svoje osobne podatke kako bi izvršili plaćanje na mreži, a 44 % to čini radi isporuke kupljenog proizvoda.

**Zaboravite me,
molim vas**

Više ne upotrebljavaš račun na nekoj od društvenih mreža? Mogu zatražiti da organizacija ili tvrtka izbriše moje osobne podatke kada više nisu relevantni ili neophodni.

Preferiraš ljude?

Mogu zatražiti da sve važne odluke temeljene na automatiziranoj obradi – kao što je moja podobnost za hipoteku – donose stvarni ljudi, a ne računala, što mi pruža sigurnost da netko odvaja dovoljno vremena za pregled mojih podataka.

1

3

5

2

4

6

1 ZAŠTITA PODATAKA

Trebam li biti zabrinut ako tvrtka za koju nikada nisam čuo zna moje ime i adresu e-pošte? Od 25. svibnja 2018. novi zakon pruža jaču zaštitu osobnih podataka dajući mi veću kontrolu nad načinom na koji organizacije dobivaju, obrađuju i pohranjuju informacije o meni. Na primjer, mogu dobiti kopiju svih podataka koje posjeduje određeno poduzeće ili organizacija o meni, a mogu zatražiti da se brišu kada više nisu potrebni ili ako je obrada neovlaštena. Također mogu zatražiti ispravljanje netočnih ili nepotpunih osobnih podataka. U situacijama u kojima je potrebna moja privola, trebam je dati kroz izričit pristanak. Također imam pravo u svakom trenutku povući svoju privolu.

2 POD KLJUČEM

Kada predam važne podatke o sebi – kao što su ime i prezime, telefonski broj ili podatci o kreditnoj kartici – želim znati da su na sigurnome. Zakonodavstvo EU-a svima koji obrađuju moje osobne podatke nalaže da s njima obavezno postupaju pažljivo.

3 SIGURNO I ZAŠTIĆENO

Što je zajedničko društvenim mrežama, internetskim trgovinama i prijavama za posao? Jednostavno: sve one zahtijevaju da tvrtkama i ustanovama povjerim osobne podatke koji bi mogli biti izgubljeni ili ukradeni. No nema straha – od svibnja 2018. na snazi su nova pravila EU-a kako bi se riješio problem kršenja tajnosti osobnih podataka. Ako su moji osobni podaci ugroženi na način koji bi mogao ugroziti moja prava i slobode, moram biti obaviješten o tome bez odgode. Mogu imati i pravo na naknadu. Dakle, nema više kibernetičkih noćnih mora – mogu sigurno kupovati i pregledavati internet.

4 POŠTIVANJE PRIVATNOSTI

Zašto mi to web-mjesto prikazuje oglase za tenisice koje sam jučer tražio? To je sve zbog kolačića koje su web-mjesta pohranila na mojem računalu tako da pamte moje postavke na mreži. Pravila EU-a propisuju da moram dati svoj pristanak prije nego što web-mjesto to može učiniti i da mogu prigovoriti takvom oglašavanju u bilo kojem trenutku, što pridonosi zaštiti moje privatnosti na mreži.

5 NEŽELJENA POŠTA JE ZABRANJENA

Ne tako davno naši su ulazni pretinci bili puni oglasa, neželjene pošte i neželjenih poruka e-pošte. Danas, zahvaljujući zakonodavstvu EU-a, imam pravo prigovoriti primanju e-pošte u marketinške svrhe. To znači da, kada otvorim ulaznu poštu, vidim samo poruke od tvrtki od kojih ih želim primati.

6 RAZLOG ZA PRITUŽBU

Ako nisam zadovoljan načinom na koji se obrađuju moji osobni podatci, imam pravo prigovora osobi ili organizaciji koja ih obrađuje, nacionalnom tijelu za zaštitu podataka ili sudu.

DODATNE INFORMACIJE

https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform_hr

MOJ GLAS. MOJ ŽIVOT.

**Glasaj, budi dijelom europskih izbora
i pomozu u rješavanju europskih problema.**

Kako to funkcionira

Kao građanin države članice EU-a, automatski mi je zajamčeno pravo državljanstva EU-a – tako piše i na mojoj putovnici! To vam državljanstvo daje mogućnost da oblikujete način na koji se unija vodi.

Mogu glasovati na europskim i općinskim izborima, pridonijeti raspravama o zakonima i politikama EU, pa čak se i sam kandidirati na izborima. Sve je ovo moguće zahvaljujući Povelji EU-a o temeljnim pravima, koja mi daje slobodu da se čuje moj glas – bilo sudjelovanjem u izborima, bilo peticijom za promjene koja se upućuje Europskom parlamentu.

19 %

mladih ljudi u Europi izjavilo je da bi se mogli kandidirati za političku funkciju u budućnosti.

55 %

Broj građana EU-a koji se zanimaju za predstojeće europske izbore 2019. godine.

42,61 %

Izlaznost birača s pravom glasa u cijeloj Europi na izbore za Europski parlament 2014. godine, pri čemu se izlaznost jako razlikuje od zemlje do zemlje, od 13 % u Slovačkoj do 89 % u Belgiji.

1,6 milijuna

Broj potpisa prikupljenih u prilog prvoj inicijativi građana, „Right2Water”, koji je doveo do toga da Komisija podnese prijedlog za poboljšanje kvalitete vode za građane diljem Europe.

41 %

građana nije svjesno da zastupnike u Europskom parlamentu izravno biraju građani svake države članice.

1

2

3

4

5

1 DAJTE GLAS

Želite promjene? Svoje mišljenje mogu izreći jasno i glasno izlaskom na izbore. Kao državljanin EU-a imam pravo glasa na europskim i [lokalnim izborima](#), bez obzira na to u kojoj zemlji EU-a živim. Bilo da biram člana Europskog parlamenta koji će raspravljati o velikim temama koje utječu na moj svakodnevni život ili vijećnika koji će zastupati moje stavove o lokalnim pitanjima koja me se tiču, glasanje je najbolji način za ostvarivanje utjecaja kada je riječ o političkim pitanjima koja su mi važna. [Sljedeći europski izbori zakazani su za razdoblje od 23. do 26. svibnja 2019.](#)

2 PREDVOĐENJE

Ne slažete se s onim što političari govore na televiziji? Imate pregršt dobrih ideja koje bi unaprijedile živote građana diljem Europe? Pa, zašto ne pomognete oblikovati budućnost EU-a izlaskom na izbore? Kao građanin EU-a, mogu biti kandidat na izborima za Europski parlament i na lokalnim izborima. Imam letke, završio sam manifest i uvježbao govor – sad još samo trebaju glasači!

3 IZNESITE SVOJE MIŠLJENJE

Imam nešto na umu – no želi li EU čuti moje mišljenje? Naravno! Ako imam čvrste stavove o novom zakonu ili propisu, mogu dati povratne informacije putem namjenskog web-mjesta ili sudjelovati u javnoj raspravi. Osim toga, putem [platforme na mreži](#) mogu izraziti svoje mišljenje o postojećim politikama EU-a kada se revidiraju i dati prijedloge kako ih učiniti učinkovitijima.

4 MOJ JE GLAS VAŽAN

Europa ima oko 500 milijuna građana – dobrih ideja zasigurno ne nedostaje. Pa zašto to ne dokazati? Ako me brine neki problem i smatram da EU mora nešto poduzeti u vezi s njim, mogu početi prikupljati potpise putem europske [građanske inicijative](#). Ako se milijun drugih građana iz najmanje 7 zemalja slaže sa mnom, Europska komisija razmotrit će predlaganje novih propisa za rješavanje tog problema.

5 BUDUĆNOST EUROPE

Europa sutrašnjice započinje danas. Kako se bliže izbori za Europski parlament koji se održavaju sljedeće godine, čelnici EU-a žele saznati što mi je važno i što mislim o tome kako bi se EU mogao bolje pripremiti za suočavanje s izazovima budućnosti. Mogu iznijeti svoje mišljenje pridonoseći [stalnom savjetovanju](#) koje vode sami građani i dati svoje mišljenje o [Bijeloj knjizi o budućnosti Europe](#).

DODATNE INFORMACIJE

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/elections-abroad/index_hr.htm

MOJA PRAVA. MOJ ŽIVOT.

Živiš u demokratskom društvu koje ti jamči
jednakost i štiti moja ljudska prava i slobode.

Kako to funkcionira

Kao netko tko živi u EU-u,
moja prava i slobode
navedeni su u [Europskoj
povelji o temeljnim pravima](#).

U ovom dokumentu EU
jasno navodi da su svi
rođeni slobodni i jednaki
u dostojanstvu i pravima.
Povelja jamči da građani
EU-a – ljudi različite dobi,
spola, rase, seksualne
orijentacije, vjeroispovijesti
i mišljenja – mogu živjeti
jedni pored drugih
u miru i slozi.

Ta su načela omogućena
vladavinom prava EU-a, što
znači da svatko u svakom
društvu ima iste slobode
i zakonska prava te
ima pravo da se prema
njemu odnosimo jednako
kao i prema bilo
kome drugome. Ona
čuva moje pravo na
glasovanje i sprječava
vlast u zloupotrebi moći.

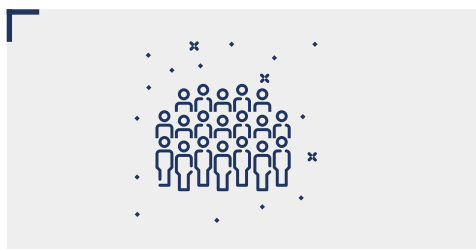
65 %

Euroljana kaže da su upoznati
s Poveljom EU-a o temeljnim pravima,
dok ih 35 % nikad nije čulo za nju.

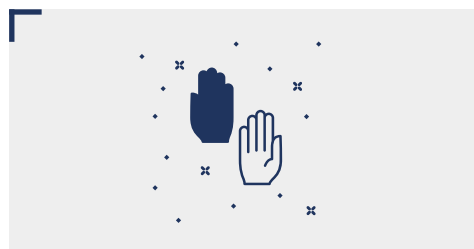
70 %

Euroljana ima prijatelje ili poznanike
koji su druge vjere ili imaju drukčija
uvjerenja – i taj broj raste.

6 milijuna

Broj Roma, najveće europske
manjine, koji žive u EU-u.
Većina njih građani su EU-a.

**Nulta stopa tolerancije
na diskriminaciju**

EU je bila prva međunarodna
organizacija koja je eksplicitno prepoznala
seksualnu orijentaciju kao mogući
temelj diskriminacije u zakonu.

1

2

3

4

5

1 UJEDINJENI U RAZLIČITOSTI

Svi smo mi različiti – zbog toga život i jest zanimljiv. Život u EU-u daje mi mogućnost da [živim slobodno i imam jednaka prava](#) bez obzira na spol, dob, invaliditet, vjeru, etničku pripadnost ili seksualnu orijentaciju.

2 RECI NAGLAS

Bilo da tvitam o novom filmu, govorim prijatelju o svojoj vjeri ili razgovaram o prosvjedu koji sam vidio na vijestima, moje je mišljenje vrijedno i imam ga pravo iznijeti. To je ono što pokreće demokraciju. [Sloboda izražavanja](#) kamen je temeljac EU-a, i gdje god da živim, imam pravo govoriti o svojim idejama i uvjerenjima.

3 NAJNOVIJE VIJESTI

Gdje god da se informiram – na mreži, na TV-u ili iz novina – svaka [medijska kuća slobodna je](#) točno izvještavati o aktualnim događajima, bez obzira na to koliko su kritični prema nekoj politici ili političkoj stranci. To mi omogućuje razvijanje informiranih stavova o političkim događajima, potrošačkim temama i vrsti društva u kojem želim živjeti. Srećom, Komisija [u suradnji s platformama](#) kao što su Facebook i Twitter nastoji zaustaviti govor mržnje i terorizam na mreži, pa ako primijetim nešto ilegalno, mogu to prijaviti i oni će ukloniti objavu.

4 POŠTENO I PRAVEDNO

Stvari ne idu uvijek prema planu, no u takvim situacijama znam da je EU ovdje kako bi pridonio pronalasku nepristranog rješenja. Imam pravo na pravdu i [pošteno suđenje](#) i mogu pristupiti dokumentima i evidencijama koje ima EU. Također mogu podnijeti bilo koji slučaj [Europskom sudu pravde](#) ako smatram da postoji razlog za zabrinutost zbog zakonitosti nekog propisa, da je došlo do zloupotrebe moći ili da neka organizacija pokazuje nedostatak stručnosti. Ako smatram da se neka europska institucija ne odnosi pošteno prema meni, mogu se [obratiti pučkom pravobranitelju](#).

5 RADITI ZAJEDNO I POŠTENO

Radno mjesto katkad zna biti stresno, pa je ohrabrujuće znati da EU štiti moja prava na poslu. Ako osjećam da se na poslu prema meni drukčije postupa – možda zbog moje religije ili seksualne orijentacije – mogu se obratiti [nacionalnom tijelu za ravnopravnost](#), sindikatu ili bilo kojoj nadležnoj nevladinoj organizaciji, koji će mi pomoći. Zakonodavstvo EU-a znači da se prema meni mora postupati na isti način kao i prema svim drugim suradnicima, što mi omogućuje razvoj ispunjene i sretne karijere.

DODATNE INFORMACIJE

https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights_hr

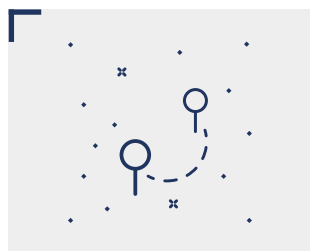

MOJE PUTOVANJE. MOJ ŽIVOT.

Dobij naknadu ako letovi ili vlakovi kasne i zatraži pomoć u veleposlanstvu bilo koje zemlje EU-a u inozemstvu.

Kako to funkcionira

Pravila EU-a štite moja prava u slučaju kašnjenja ili otkazivanja koja mogu doživjeti na putovanju. Bez obzira na to odlučim li putovati zrakoplovom, vlakom, brodom ili autobusom, imam pravo na pravedan tretman – što uključuje naknadu, odštetu, novi raspored ili hotelski smještaj. To ne vrijedi kada je prekid uzrokovan izvanrednim okolnostima, kao što je štrajk kontrolora leta, politički nemiri, sigurnosni rizici ili ekstremne vremenske nepogode. Međutim, to znači da su za ostala kašnjenja, moja prava zaštićena kad putujem iz i unutar EU-a ili u EU zrakoplovnim prijevoznikom iz EU-a. Biti državljanin EU-a također znači da, ako ikada zatrebam zaštitu ili pomoć u inozemstvu, a moja zemlja nema veleposlanstvo ili konzulat ondje gdje se nalazim, mogu zatražiti pomoć u veleposlanstvu druge zemlje EU-a.

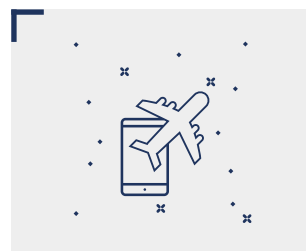
392 milijarde km

Ukupna udaljenost koju su putnici proputovali na nacionalnim željezničkim mrežama u EU-u tijekom 2015.

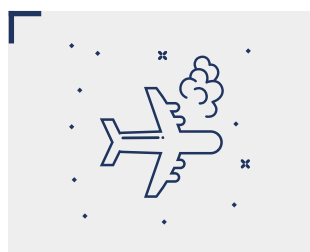
1300 eura

Maksimalni iznos naknade koju imam pravo primiti od zrakoplovne kompanije u slučaju oštećenja prtljage, pod uvjetom da pošaljem zahtjev u roku od 7 dana.

Preuzmi aplikaciju

Uskoro putujem? Mogu saznati više o svojim pravima prije polaska na put jednim potezom prsta u [aplikaciji Prava putnika](#).

Samo je 0,15 zrakoplova na svakih 1 000 000 letova

bilo nepopravljivo oštećeno u Europi 2014. godine, što Europu čini jednim od najsigurnijih mjesta za letenje u svijetu.

Ne zaboravi!

Naknada se ne daje automatski – na meni je da je zatražim! Moram poslati pritužbu svom zračnom prijevozniku i, ako ne primim odgovor, mogu se žaliti [nacionalnim institucijama](#). U određenim okolnostima mogu koristiti alternativne subjekte za rješavanje sporova ili sud za rješavanje mog spora.

7 milijuna

Broj građana EU-a koji žive ili putuju u zemlji u kojoj [njihova država članica nema veleposlanstvo ili konzulat](#). Očekuje se da će taj broj do 2020. godine porasti na 10 milijuna.

1**3****5****2****4****6**

1 PUNOM PAROM NAPRIJED

Stigao sam na kolodvor i saznao da mi vlak kasni najmanje sat vremena – što da sad radim? Pa, nije sve tako crno – u ovakvim slučajevima [pravila EU-a znače da mogu dobiti povrat novca odmah ako otkažem svoje putne planove](#) ili alternativni prijevoz što je prije moguće. Ako se dugo čeka, možda ću imati pravo na okrepu prije nego što nastavim dalje.

2 NA PUTU

Možda to i nije najbrži način prijevoza, ali [putovanje autobusom](#) pruža mi priliku da otkrijem zabačena mjesta. Štoviše, operatori mi ne smiju naplatiti veću cijenu zbog mog državljanstva ili zemlje u kojoj kupujem kartu. Dakle, bez obzira na to kupujem li kartu u Dublinu ili Dubrovniku, autobusna putovanja i dalje su pristupačan način za obilazak Europe.

3 LETI, LETI DALEKO!

Zapeo sam u zračnoj luci čekajući odgođeni let? Možda ću morati odgoditi uživanje na suncu, ali u međuvremenu [možda imam pravo na pomoć, naknadu ili povratni let](#). A ako zrakoplov zakasni na određeno više od 3 sata, onda u određenim okolnostima mogu dobiti pravo na naknadu od 250, 400 ili 600 eura, što ovisi o dužini rute.

4 MIRAN SAN

Ako je moj put odgođen za sljedeći dan, pravila EU-a zahtijevaju od prijevoznika da mi osigura hotel, hranu i piće. Stoga [ne trebam brinuti o noćenju u čekaonicama zračne luke](#) ili željezničke postaje – umjesto toga mogu putovati sljedeći dan, nakon odmora i okrepe.

5 ZONA BEZ LETENJA

Moj zrakoplov ne ide nikamo – ali ja još uvijek mogu! [Ako je moj let otkazan](#), EU može zahtijevati od zrakoplovne tvrtke da mi nadoknadi cijenu karte ili mi ponudi drugi let bez ikakvih dodatnih troškova. Mogu putovati i s presjedanjem u nekoj drugoj zračnoj luci ili, ako sam na pola puta do odredišta, mogu se vratiti do polazne zračne luke i letjeti neki drugi dan.

6 OSIGURANJE U INOZEMSTVU

To je odmor života sve dok mi...netko ne ukrade novčanik i putovnicu. A da sve bude još gore, moja zemlja nema veleposlanstvo u ovom dijelu svijeta. No, ako moja zemlja nema predstavništvo, kao građanin EU-a imam pravo na [pomoć od veleposlanstva ili konzulata EU-a](#). Gdje god da sam na svijetu, državljanstvo EU-a znači da mogu brzo i bez poteškoća dobiti pomoć.

DODATNE INFORMACIJE

https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_hr.htm

MOJA KUPOVINA. MOJ ŽIVOT.

Vrati predmete kupljene putem interneta
u roku od 14 dana te ostvari ostala prava potrošača.

Kako to funkcionira

Kao potrošač u EU-u, imam pravo na pravedno postupanje – od popravljanja mojih stvari ili zamjene ako se pokvare unutar dvije godine, do toga da se mogu predomisлити u vezi s kupnjom na mreži u roku od 14 dana ili potpisati jasan, razumljiv ugovor za novu uslugu. Cilj je pravila EU-a omogućiti kupnju – bilo na mreži, telefonom, poštanskom narudžbom ili na ulici – koja je jasna, jednostavna i poštena.

71 %

Postotak korisnika interneta u dobi od 16 do 24 godine koji kupuju na mreži.

18 %

Povećanje broja kupnji putem interneta koje su ostvarili potrošači od 2007. do 2017. godine.

32 000

Broj prekograničnih pritužbi koje su zaprimili europski centri za zaštitu potrošača 2013. godine, od čega se 66 % odnosi na proizvode kupljene na internetu.

Rješavanje razmirice

Ne mogu postići dogovor s trgovcem na mreži? Besplatne savjete i podršku mogu zatražiti u [Europskom potrošačkom centru](#).

Bez naknade

Trgovine i trgovci u EU-u ne smiju naplaćivati dodatne naknade na moje kupnje kada plaćam kreditnom ili debitnom karticom.

1 PRATI VRIJEME

Nitko ne želi ražalostiti prijatelja za njegov rođendan, ali ponekad naručivanje poklona putem interneta znači da je veliki dan došao i prošao, a da u poštanskom sandučiću nema ni traga poklonu. Možda su ostali praznih ruku, ali nije sve izgubljeno. Zakonodavstvo EU-a podrazumijeva da, ne primim li robu u roku od 30 dana od dana kupnje, mogu obavijestiti trgovca i dati mu još jedan dodatni tjedan za isporuku. Ako ni nakon dodatnog roka ne dobijem proizvod, mogu otkazati narudžbu i zatražiti povrat novčanih sredstava u punom iznosu. Naravno, ako se moja narudžba odnosila na određeni događaj – kao što je rođendan – tada ne moram ponuditi dodatni tjedan i mogu otkazati narudžbu nakon 30 dana.

2 ČITANJE SITNIH SLOVA

Potpisivanje papira za ugovor o kreditu ili kreditnoj kartici može biti zastrašujuće iskustvo, pogotovo ako se brinem da negdje postoji odredba koja me može stajati polovine dohotka. No ne i u EU-u. Svi ugovori moraju biti jasni, razumljivi i bez nepravednih uvjeta ili zahtjeva. Da bismo bili sigurni da nema neugodnih iznenađenja, svi uvjeti moraju biti jasno navedeni prije nego što potpišem ugovor.

3 OŠTEĆENA ROBA

Postoji prizor od kojeg svi strahujemo: treperavo crveno svjetlo što znači da je nova perilica rublja u kvaru. Sva roba kupljena u EU-u uključuje jamstvo u trajanju od najmanje 2 godine, pa ako proizvod koji sam kupio ne radi kako treba, mogu ga besplatno popraviti ili zamijeniti. Zato zaboravite praonicu – moj stroj za pranje rublja trebao bi se ubrzo vratiti i raditi.

4 NA TVOJOJ STRANI

Imam problema s trgovcem u nekoj drugoj zemlji EU-a? Možda je ta nova torba krivotvorena ili su mi sunčane naočale stigle izgrebane? EU nudi besplatne savjete i podršku putem europskih potrošačkih centara, koji se nalaze u svim zemljama EU-a, Islandu i Norveškoj. Ako ne mogu postići rješenje s trgovcem, mogu zatražiti pomoć putem platforme Internetsko rješavanje sporova. Koristeći taj sustav, mogu se pobrinuti da se moj spor riješi pravedno, besplatno ili uz malu naknadu. To također znači da trgovci mogu izbjeći skupe parnične postupke, što pomaže u izgradnji i poboljšanju njihovih odnosa s kupcima.

5 PREDOBRO DA BI BILO ISTINITO

Vidio sam odličnu ponudu za novi bicikl, ali bojim se da postoji neka kvaka? Tvrtkama koje posluju u zemljama EU-a zabranjeno je pogrešno predstavljanje proizvoda ili usluga u obmanjujućim oglasima. Dakle, ako ono što dobijem nije ono što sam očekivao, onda mogu iskoristiti svoja prava da dobijem ono što je obećano ili povrat novca.

6 POGREŠNA VELIČINA?

Čini mi se da sam se malo precijenio glede veličine traperica koje sam kupio na internetu... Srećom, moja potrošačka prava u EU-u znače da u roku od 14 dana mogu vratiti bilo koji proizvod koji sam kupio na internetu, telefonom ili e-poštom. Sve dok je proizvod u savršenoj stanju i može se ponovno prodati, dobit ću puni povrat novca ili zamjenu – bez rasprave, bez postavljanja pitanja i bez objašnjenja. Stoga mogu vratiti te traperice i pronaći par koji mi savršeno odgovara.

DODATNE INFORMACIJE

<https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/>

MOJE VJEŠTINE. MOJ ŽIVOT.

Prođi obuku, stekni važne vještine i pripremi se za budućnost.

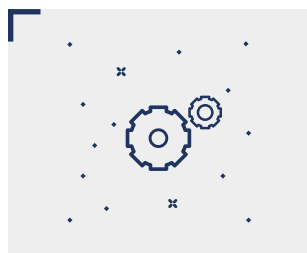
Kako to funkcionira

Živimo u svijetu koji se brzo mijenja i posljedica je toga da se mijenjaju i vještine i kvalifikacije koje su potrebne da bih obavljao svoj posao. Kako bi mi pomogao, [EU tijesno surađuje s nacionalnim vladama, sindikatima, poslodavcima i obrazovnim ustanovama](#) radi poboljšanja kvalitete moje edukacije danas i razumijevanja vještina koje će biti važne u budućnosti. I u učionici i na terenu postoje mogućnosti za edukaciju i karijerni razvoj dostupne putem [Europskog socijalnog fonda](#) i [Jamstva za mlade](#). Program [Erasmus+](#) također ima proračun od 14,7 milijardi eura kako bi mi omogućio pripravnništvo, naukovanje, programe razmjene i obrazovanja, pomogao mi očuvati moje vještine i privlačnost mog CV-a poslodavcima.

93 milijuna

Broj Europljana upisanih u obrazovne programe, od osnovnog obrazovanja do poslijediplomskog studija.

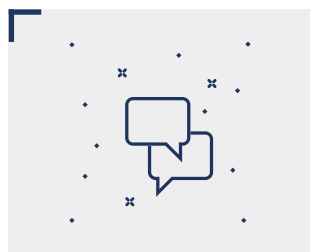
21 %

radnika u EU-u misli da će njihove [vještine postati zastarjele](#) u sljedećih pet godina.

43 %

europskih građana ne [posjeduje osnovne digitalne vještine](#).

58 %

europskih učenika u višem srednjem obrazovanju uči 2 ili više stranih jezika.

Pametno razmišljanje

Sudjelovanjem u nekom europskom programu razmjene, kao što su [Erasmus+](#) ili [Europske snage solidarnosti](#), mogu razviti [vještine rješavanja problema](#), [kritičko mišljenje](#) i [poznavanje jezika](#).

1 NAKON UČIONICE

Moji školski dani možda su završili, ali i dalje moram učiti. Razvijanje vještina omogućava mi održavanje koraka s promjenama, prilagodbu poslovnim izazovima i povećanje mogućnosti zapošljavanja. EU mi u tome pomaže financirajući mogućnosti obuke iz [Europskog socijalnog fonda](#) i programa kao što je [Erasmus+](#), što mi daje priliku da na najbolji mogući način razvijem svoju karijeru.

2 DIGITALNA BUDUĆNOST

Zbunjuje me kodiranje ili analitika velikih podataka? Da bih se pripremio za rad u sve digitalnijem svijetu, kao vježbenik u sklopu programa [EU Digital Opportunity](#) mogu prakticirati razna područja u rasponu od osnovnog IKT-a do kibernetičke sigurnosti.

3 PRIMIJENJENO UČENJE

Možda je praktična obuka kao stvorena za mene? Od poljoprivrede do cvjećarstva, postoji čitav niz područja koja nude naukovanje. Ako želim steći iskustvo na poslu i kvalitetnu obuku kroz pripravništvo ili naukovanje, mogu dobiti priliku kroz [Jamstvo za mlade](#) ili [Erasmus+](#).

4 PONAVLJANJE OSNOVA

Čitanje recepta, računanje ostatka na blagajni, korištenje interneta – sve to može biti teško ako vam nedostaju osnovne vještine. Oko 70 milijuna Europljana ima problema s čitanjem, pisanjem, računanjem ili korištenjem digitalnih alata. Da bih osvježio svoja znanja, mogu krenuti na [tečaj u okviru programa Oblici usavršavanja](#) koji će mi pružiti osnovne vještine potrebne za ostvarenje vlastitih potencijala.

5 SAVRŠENO JASNO

[Europski kvalifikacijski okvir \(EKO\)](#) omogućuje ljudima diljem EU-a da razumiju moje kvalifikacije, što znači da mogu nastaviti svoju izobrazbu znajući da će moja postignuća biti prepoznata u bilo kojoj zemlji koju odlučim zvati domom. Svoje sposobnosti i kvalifikacije mogu predstaviti u svom životopisu [Europass](#), pa se lako mogu prijaviti za posao ili obuku u bilo kojoj zemlji EU-a.

DODATNE INFORMACIJE

https://europa.eu/european-union/topics/education-training-youth_hr

MOJA AMBICIJA. MOJ ŽIVOT.

Pronađi dobar posao ili prođi obuku koja ti je potrebna.

Kako to funkcionira

Mladima možda nije lako započeti graditi karijeru.

EU tu pomaže na više načina. Međutim, EU je ovdje kako bi me podržao u potrazi za poslom, bilo kroz [program Jamstvo za mlade](#) – koji od

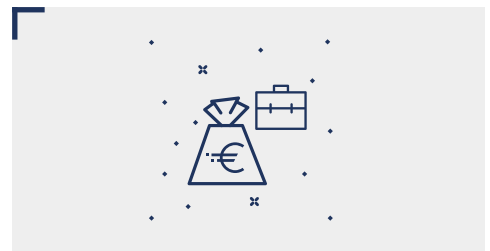
2014. pruža priliku za više od 3,5 milijuna mladih ljudi svake godine – bilo putem drugih programa i inicijativa. Zahvaljujući tim programima, već je 1,6 milijuna manje nezaposlenih mladih ljudi u EU-u nego 2013.

Ako imam motivaciju i entuzijazam, tada mi EU može dati vještine koje su mi potrebne da bih krenuo i pronašao posao za sebe.

2 milijuna

manje nezaposlenih Europljana u odnosu na 2013. godinu.

8,8 milijardi eura

Proračun EU-a namijenjen poticanju zapošljavanja mladih u regijama sa stopom nezaposlenosti mladih višom od 25 %.

11 milijuna

Broj mladih kojima su pružene prilike kroz Jamstvo za mlade.

4 mjeseca

Jamstvo za mlade namjerava mladim ljudima pružiti kvalitetnu ponudu zapošljavanja, nastavka obrazovanja, pripravničkog staža ili vježbeničke prakse u roku od 4 mjeseca od gubitka posla ili napuštanja obrazovanja.

1 SLJEDEĆI KORAK

Bilo da sam nedavno završio tečaj ili upravo napustio posao, normalno je da se zapitam što ću učiniti sljedeće. A u tome nisam ni sam: u istoj situaciji nalazi se oko 6,3 milijuna mladih Europljana. [Jamstvo za mlade](#) EU-a ima za cilj omogućiti mi zapošljavanje, obrazovanje, pripravnički staž ili vježbeničku praksu u roku od 4 mjeseca od prekida radnog odnosa ili napuštanja obrazovnog sustava. Mogu se prijaviti putem [nacionalne službe za zapošljavanje](#) ili drugog pružatelja usluga koji će mi pomoći u razvoju karijere ili daljnjem obrazovanju.

2 PROMJENA SMJERA

Procjenjuje se da ću tijekom svog radnog vijeka vjerojatno promijeniti karijeru više od 5 puta. Sa svakim novim početkom dolazi potreba za ponovnom izobrazbom radi stjecanja vještina relevantnih u novoj djelatnosti. Neovisno o tome trebam li nova praktična znanja ili dodatnu kvalifikaciju, mogu se prijaviti za tečajeve obuke financirane putem [Europskog socijalnog fonda](#).

3 MIJENJATI SVIJET

Uredski posao nije za svakoga. Ako mi je ideja o obnovi škole ili pomaganju tražiteljima azila koji su upravo stigli u EU privlačnija, mogu razmotriti prijavu u [Europske snage solidarnosti](#). Postoje prilike za plaćeni i dobrovoljni posao u projektima diljem Europe, pa što čekam?

4 POSLOVI BEZ GRANICA

Imam veliku želju za putovanjem? U potrazi za poslom nisam ograničen samo na svoju domovinu; otvoren mi je cijeli EU. S više od 2300 slobodnih radnih mjesta dostupnih putem interneta, [Tvoj prvi posao preko EURES](#)-a može mi pomoći da započnem karijeru u drugoj zemlji, staviti mi na raspolaganje posebnog savjetnika i predložiti mogućnosti zapošljavanja koje bi mi mogle odgovarati. Program može čak i financirati moje putovanje ako mi se ponudi intervju u inozemstvu.

5 RAD ZA EUROPU

Volim EU i želim biti među onih 55 000 ljudi koji omogućuju njegovo funkcioniranje – zvuči kao da bi karijera u nekoj instituciji EU-a mogla biti za mene! Uzimajući u obzir brojne lokacije diljem Europe, kao i centre u Bruxellesu ili Luxembourg, institucije mi pružaju priliku da radim u potpuno raznolikom timu na nekim od najvećih izazova s kojima se suočavamo kao društvo. Mogu posjetiti [Europski ured za odabir osoblja](#) i doznati više o dostupnim radnim mjestima.

6 PRILIKA KUCA NA VRATA

Uočavam neku potrebu na tržištu? Oduvijek želim biti šef? Ako imam odličnu ideju i snažan poduzetnički duh, EU mi može pomoći da pokrenem vlastitu tvrtku. Zemlje članice EU-a potiču se da ispune određene ciljeve, uključujući i onaj da poduzetnicima omogućće otvaranje tvrtke u roku od najviše tri radna dana za najviše 100 eura. Financije ne moraju zadavati glavobolju – mogu istražiti mogućnosti financiranja putem [kluba Startup Europe](#) i dobiti pomoć u širenju i razvoju svog poslovanja kroz [Startup Europe Partnership](#).

DODATNE INFORMACIJE

https://europa.eu/youth/EU_hr

MOJ POSAO. MOJ ŽIVOT.

**Pokreni posao, upravljaj poslovnim procesima
i razvijaj posao uz potporu EU-a.**

Kako to funkcionira

Kao jedno od najvećih svjetskih gospodarstava, EU je idealno mjesto za početak ili širenje poslovanja.

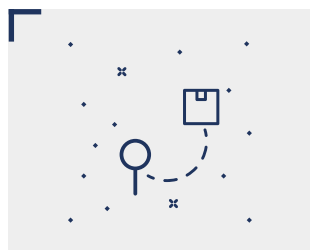
Jedinstveno tržište znači da se EU smatra jednim velikim područjem, pa samo moram odlučiti u kojim zemljama želim poslovati. Gotovo sve

su europske tvrtke male ili srednje tvrtke, a više od 9 od njih 10 jesu mikrotvrtke

(tvrtke s godišnjim prometom manjim od 2 milijuna eura). Iz tog razloga politika EU-a osmišljena je kako

bi pomogla rastu tvrtki: prepoznaje i rješava glavne probleme s kojima se suočavaju, kao što je vrijeme potrebno za osnivanje tvrtke.

Osim toga, EU mi može pružiti ono što trebam kako bih najbolje iskoristio svoju poslovnu ideju – od financija do treniranja, od poslovnih mreža do shema razmjene.

25 %
postotak BDP-a koji nastaje slobodnim kretanjem robe unutar EU-a.

2,3 milijarde eura
iz proračuna EU-a izdvojeno je namjenski za potporu malim i srednjim poduzećima do 2020. godine.

Međunarodna ekspanzija

Moja tvrtka može nuditi svoju robu ili usluge u bilo koju drugu zemlju EU-a iako joj tamo nije sjedište. Treba mi samo postojeća tvrtka u zemlji u kojoj živim.

25 000 eura
Maksimalni iznos koji mogu zatražiti kao mikrozajam za pokretanje ili razvoj poslovanja. Također mogu podnijeti zahtjev za kreditno jamstvo do 150 000 eura za potporu svojem poslovanju.

2,7 milijardi eura
Proračun Europskog vijeća za inovacije, koje podupire ambiciozne i najsuvremenije prijedloge.

589 000
Broj malih i srednjih poduzeća za koja se očekuje da će imati koristi od poboljšanog pristupa financiranju zahvaljujući Europskom fondu za strateška ulaganja (EFSI), ključnom elementu Junckerova plana.

1 JEDINSTVENO TRŽIŠTE, NEOGRANIČENE MOGUĆNOSTI

Što mi je činiti ako želim otvoriti brijačnicu u Belgiji ili raditi kao savjetnik u Hrvatskoj? Pa, kada je riječ o [poslovanju u EU-u](#), granica nema. Jedinstveno tržište omogućuje mi da svoje proizvode ili usluge ponudim potrošačima čiji broj prelazi 500 milijuna. Roba, ljudi i kapital mogu se slobodno kretati između zemalja, pa mogu pratiti svoje poslovne ambicije gdje god me vodile.

2 PRONALAZENJE SREDSTAVA

Za osnivanje tvrtke ne treba velik početni kapital. Ako sam imao sjajnu ideju, EU mi može pružiti potrebnu financijsku pomoć kroz širok raspon lokalnih, regionalnih i nacionalnih inicijativa. Bilo da osnivam novu tvrtku ili razvijam postojeću, mogu se prijaviti za pomoć putem [zajmova koje podupire EU, mikrofinanciranja, jamstava i poduzetničkog kapitala](#).

3 KORISNI SAVJETI

Gdje trebam tražiti prave savjete? [Europska poduzetnička mreža](#), najveća svjetska mreža za potporu malim i srednjim tvrtkama s međunarodnim ambicijama, može me spojiti s iskusnim stručnjakom koji razumije moj poslovni model. Oni mogu izraditi akcijski plan i pomoći mi da ovladam svime u rasponu od financija do intelektualnog vlasništva. Također mogu pomoći da pronađem međunarodne partnere za rast i širenje svog poslovanja u inozemstvu.

4 POČETNA PREDNOST

Mogu čak i učiti od profesionalaca. Ako sam nedavno osnovao vlastitu tvrtku ili ću to učiniti uskoro, onda imam pravo na praktičnu obuku u etabliranom malom poduzeću bilo gdje u EU-u. Program [Erasmus za mlade poduzetnike](#) omogućit će mi stjecanje iskustva na drugim europskim tržištima, što može pomoći mojem novom poduzetničkom pothvatu.

5 ZAMORNA ADMINISTRACIJA?

Ne kada registriram svoju tvrtku u državi članici EU-a: postupak se može obaviti na mreži. Štoviše, EU potiče zemlje da registriraju tvrtke kao što je moja u roku od 3 dana za manje od 100 eura. [Zakonom o malom poduzetništvu](#) EU-a nastoji se unaprijediti poduzetništvo u Europi, pojednostavniti regulatorno i političko okruženje za male poduzetnike i ukloniti preostale prepreke njihovom razvoju. Stoga će bez nepotrebne papirologije [osnivanje moje tvrtke biti jednostavno i bezbolno](#).

DODATNE INFORMACIJE

http://europa.eu/youreurope/business/index_hr.htm

MOJA RADNIČKA PRAVA. MOJ ŽIVOT.

Stekni pravo na plaćeni dopust, roditeljni dopust i druge pogodnosti na radnom mjestu u EU.

Kako to funkcionira

Inženjer, trgovački pomoćnik, profesor, medicinska sestra ili vodoinstalater: kako god da zarađujem za život, ako radim u EU-u, onda imam pravo na pravedno postupanje. Moja prava – kao što su četiri tjedna godišnjeg odmora ili primanje naknada za socijalnu sigurnost ako izgubim posao kao zaposlenik – postavljene su u [Europskoj povelji o temeljnim pravima](#) i [Europskom stupu socijalnih prava](#). Zaštita koju EU osigurava pomaže mi prevladati sva iznenađenja na koja mogu naići u svom radnom vijeku.

245,8 milijuna

Broj ljudi koji rade ili traže posao u dobi od 15 do 74 godine u EU-u.

70

Broj propisa u zakonodavstvu EU-a koji štite radnička prava.

19,1%

Prosječni udio BDP-a potrošen na socijalnu zaštitu, npr. na roditeljske naknade ili bolovanja, u EU-u 2016. godine.

48

Maksimalni broj sati koje radnik u EU-u može raditi u prosjeku u razdoblju od sedam dana.

4 tjedna

Minimalno razdoblje plaćenog odmora zajamčeno svakom radniku godišnje.

1 ODMOR I OPUŠTANJE

Povremeno svi trebamo malo odmora. Bilo da želim provesti svoj odmor planinareći u Schwarzwald, sunčajući se u Lisabonu ili u kućnom naslonjaču uz dobru knjigu, kao zaposlenik u EU-u imam pravo na minimalno 4 tjedna [plaćenog odmora](#). Moram samo odlučiti kako ću ga iskoristiti!

2 POSAO OD DEVET DO PET

Provodim puno vremena na poslu, pa EU zahtijeva da moj poslodavac zauzvrat poštuje [moja prava](#). Moraju me pravedno platiti, osigurati mi sigurne i pristojne radne uvjete i ne smiju me tjerati da radim više od 48 sati u razdoblju od sedam dana. Moje je pravo raditi u ugodnom okruženju i na način koji me neće potpuno iscrpiti.

3 NESREĆE SE DOGAĐAJU

Život nas zna iznenaditi. Slomljena ruka? Iznenadna bolest? Gubitak posla? Bez obzira na nesretne okolnosti, kao državljanin Europske unije imam [pravo na socijalnu skrb](#) kao što je plaćeno bolovanja ili naknada za nezaposlene. EU je uspostavio zaštitne mjere kako bi mi pomogao prebroditi teška razdoblja, čak i ako živim u nekoj drugoj zemlji EU-a.

4 TEMELJNA JEDNAKOST

Mislite da je nepošteno ako kolega napreduje u karijeri isključivo zbog spola? To mišljenje dijeli i EU. [Jednake prilike](#) za žene i muškarce nešto su što EU očekuje od svih tvrtki. I žene i muškarci imaju pravo na jednaku plaću za isti rad.

5 OBITELJ JE VAŽNA

Biti roditelj posao je s punim radnim vremenom, ali brinem i za svoju karijeru. Želim pronaći pravu ravnotežu između posla i privatnog života. Prema pravu EU-a žene i muškarci imaju pravo na četiri mjeseca [roditeljskog dopusta](#), a sve trudnice imaju pravo na najmanje 14 tjedana plaćenog roditeljnog dopusta. No to nije sve: Europska komisija podnijela je [prijedlog](#) za daljnje poboljšanje ravnoteže između posla i života kako bi Europa nastavila biti sretno i zdravo mjesto za rad.

6 BRIGA ZA MENE

Od računala do gradilišta u radnom se životu susrećemo s mnogim rizicima koji bi svakodnevno mogli predstavljati prijetnju. Da bismo bili sigurni na poslu, EU je uspostavio [sigurnosne preduvjete](#). To može biti nešto jednostavno kao što je nošenje zaštitne kacige ili provjera atesta električne opreme, ali može obuhvaćati i obukovne tečajeve ili razmjenu znanja. U svakom slučaju, to znači da mogu obavljati svoj posao, a da pritom moja sigurnost nije ugrožena.

DODATNE INFORMACIJE

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/index_hr.htm

MOJ BORAVAK U PRIRODI. MOJ ŽIVOT.

Uživaj u čistoj vodi, čistijem zraku i zaštićenoj prirodi.

Kako to funkcionira

**EU zakonom štiti moj
okoliš** i daje mi priliku da
doprinesem tom naporu.

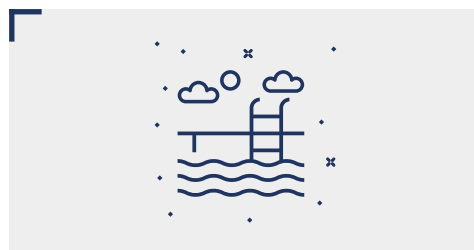
Jamči mi da je voda
sigurna za piće, da je moje
omiljeno mjesto za
plivanje, veslanje ili kajak
čisto te naporno radi kako
bi osigurao da je zrak koji
udišem svjež. Kroz
program Natura 2000

EU održava oko
26 000 zaštićenih
prirodnih područja, što
pokriva gotovo petinu
EU-a, odnosno područje
veće od Njemačke,
Poljske i Češka zajedno.

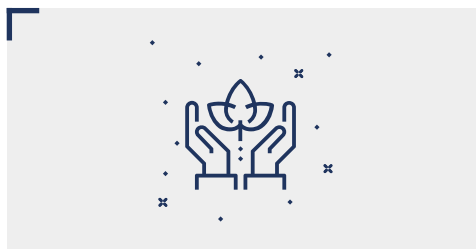
500

Broj europskih divljih
vrsta ptica u opasnosti
od izumiranja koje EU štiti.

85 %

kupališta u EU-u ima izvrsnu
kvalitetu vode, što je porast
od 7 % u odnosu na 2011. godinu.

1500

Broj rijetkih i ugroženih
biljaka i životinja zaštićenih
zakonodavstvom EU-a.

Zaustavljanje trenda

Zahvaljujući politikama kao što je
MedFish4Ever, desetogodišnje obećanje
o očuvanju mediteranskog ribljeg fonda,

EU je pokretačka snaga u borbi protiv
prekomjernog izlova, što potiče oporavak
vrsta kao što je plavoperajna tuna.

1 PROMJENA U ZRAKU

[Propisi EU-a](#) usmjereni su na onečišćivače zraka kako bi spasili živote Europljana i poboljšali njihovo zdravlje. U samo dva desetljeća emisije sumpornog dioksida, glavnog uzroka kiselih kiša, smanjene su za gotovo 80 %.

2 SVAKA KAP

Poput većine Europljana, nemam problema s pićem kada je riječ o pitkoj vodi. Voda koju pijemo mora ispuniti [standarde EU-a](#) i biti bez mikroorganizama, parazita i štetnih tvari.

3 ŽIVOTINJSKO CARSTVO

Mi nismo jedini stanovnici koji Europu smatraju svojim domom. Od sredozemne medvjedice do crvene lunje, ovdje žive i tisuće drugih bića, a mnoge vrste trebaju našu [zaštitu](#). [Natura 2000](#), najveća koordinirana mreža zaštićenih područja u svijetu, pokriva 18 % kopnene površine EU-a i gotovo 6 % njegovih rijeka, mora i oceana. Ona nudi utočište najvrjednijim i najugroženijim vrstama i staništima Europe.

4 SKOČITE U VODU

Jezero, rijeka ili more: mogu spokojno plivati bilo gdje u Europi znajući da je [Direktiva o vodi za kupanje EU-a](#) uvelike pridonijela sigurnosti i čistoći europskih kupališta. Danas, više od 96 % [lokacija zadovoljava minimalne standardne](#), pa mi preostaje samo zgrabiti dasku i veslo i opustiti se gdje god želim.

Uvijek pazim da propisno bacim svoj otpad ili ga ponese sa sobom, čime pridonosim zaustavljanju pošasti ružnog morskog smeća koje uništava oceane. U oceanima je već 150 milijuna tona plastičnog otpada nipošto ne želim pridonijeti rastu te brojke!

DODATNE INFORMACIJE

[http://ec.europa.eu/
environment/basics/
home_hr.htm](http://ec.europa.eu/environment/basics/home_hr.htm)

MOJ PLANET. MOJ ŽIVOT.

Pridonesi borbi protiv klimatskih promjena.

Kako to funkcionira

Europska unija je svjetski predvodnik u borbi protiv klimatskih promjena. Ona poduzima aktivan pristup zaštiti našeg planeta kroz svoju posvećenost ciljevima postavljenim u **Pariškom ugovoru**. Pravila EU-a zahtijevaju od država investiranje u obnovljivu energiju, a proizvođači automobila koji djeluju u Europi moraju poduzeti drastične mjere za smanjenje emisije iz svojih automobila i kamiona, u skladu sa **pravom EU-a**. No EU poduzima i akcije u mojem gradu – od financiranja novih **ekoloških tehnologija i transporta, do pripreme lokalnih zajednica za stvarnost klimatskih promjena.**

17 %

energije u EU-u proizvodi se iz obnovljivih izvora – dvostruko više nego 2004. godine.

2014.

Godina u kojoj je EU postigao smanjenje emisija stakleničkih plinova za 20 %, cilj koji je bio postavljen za 2020. godinu. U budućnosti EU ima za cilj smanjiti emisije za 40 % do 2030. godine, a čelnici EU-a obvezali su se smanjiti emisije za 80 – 95 % do 2050. godine.

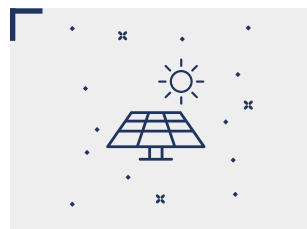
40 %

emisija CO₂ nastaje u građevinama. U prometu zapravo nastaje relativno malen postotak.

175 Mtoe

(milijuna tona ekvivalenta nafte) može se uštedjeti kroz **ekološki dizajn** i označavanje energetske oznakama do 2020. godine, što je ekvivalent ukupnoj potrošnji energije u Italiji tijekom jedne godine.

70 %

Pad cijene solarnih panela u proteklih sedam godina. Štoviše, u 2011. godini 70 % solarnih panela od 100 GW instaliranih diljem svijeta nalazilo se u EU-u.

Hlađenje

Povećanje zelenih površina od 10 % u gradu može smanjiti temperaturu za 3 – 4 %, što smanjuje potrebu za klimatizacijom.

1

2

3

4

5

6

1 U BRZOJ TRACI

Pumpam biciklističke gume, grabim autobusnu kartu i tražim najbližu postaju podzemne željeznice; EU ulaže 2,7 milijardi eura u [održive i digitalizirane projekte javnog prijevoza](#), kao što su električni tramvaji ili istraživanje alternativnih goriva. Kako god da se odlučim kretati, mogu ići od mjesta A do mjesta B s minimalnim utjecajem na okoliš.

2 SMANJENJE UGLJIKA

Treba mi mala pomoć u smanjenju otiska ugljika? EU ulaže u istraživanje kako bi smanjio količinu ugljika koju svi emitiramo. Svake godine čak 20 % cjelokupnog proračuna EU-a – to je 180 milijardi eura – namijenjeno je [za potpore projektima u vezi s klimom. Od stvaranja pouzdanih mjerenja emisija za nove automobile do postizanja cilja da sve nove zgrade proizvode onoliko energije koliko troše do 2020. godine.](#)

3 NAPUNI I IDI

Jesam li se spreman oprostiti od benzinskih i dizelskih automobila i kupiti električno vozilo? U EU-u postoji gotovo 120 000 [mjesta za punjenje](#), pa mi baterija uvijek može ostati puna. EU je tako-

đer uložio 41,8 milijuna eura u [inicijativu Green eMotion](#). U partnerstvu s proizvođačima, sveučilištima, poznatim osobama u industriji i drugima, oni potiču povećanje broja električnih vozila na ulicama mog grada, što ga čini čistim i energetski učinkovitim.

4 ZELENI ŽIVOT

Uvođenjem malih promjena u svoj način života, mogu napraviti veliku razliku. To može biti nešto tako jednostavno kao što je isključivanje svjetla kad napuštam prostoriju ili kupnja debljih zastora kako bi kuća bila toplija. Također bih mogao koristiti [sustav energetske oznake EU-a](#) za kućanske aparate koji će mi pomoći da odaberem električnu pećnicu iz razreda A+, a ne D, čime štedim i do 230 eura na računu za struju.

5 OBNOVLJIVA REVOLUCIJA

Želim učiniti nešto više od gašenja svjetala i korištenja javnog prijevoza? Zašto ne instalirati solarne panele ili vjetroturbinu – to smanjuje moj ugljični otisak i račun za struju! Cilj je EU-a do 2030.

godine da se najmanje 27 % [energije dobiva iz obnovljivih izvora](#). I ulaže nevjerojatnih 40 milijardi eura za podršku gospodarstvu s niskim udjelom ugljika. Stoga moja budućnost izgleda sjajno i održivo! Mogu čak puniti telefon putem solarnih minipanela, pa čim sunce grane, ništa ne može zaustaviti moj selfie.

6 PRILAGODBA BUDUĆNOSTI

Zabrinjavaju me ekstremni vremenski uvjeti i podizanje razine mora? EU pomaže zajednicama [da se prilagode posljedicama klimatskih promjena](#) obnavljanjem močvarnih područja i zelenih površina kako bi djelovale kao prirodne barijere protiv podizanja razine mora i širenjem zelenih površina s ciljem borbe protiv onečišćenja zraka i toplinskih valova. Oni čak pronalaze načine za bolju štednju vode – zašto ne bih instalirao spremnik za pročišćavanje vode kako bi se voda iz umivaonika i tuša ponovno iskoristila za ispiranje zahodske školjke?

DODATNE INFORMACIJE

https://ec.europa.eu/clima/citizens/eu_hr

MOJA ODRŽIVOST. MOJ ŽIVOT.

Recikliraj, ponovno upotrijebi, popravi i zaustavi ulazak plastike u naša mora.

Kako to funkcioniira

EU provodi prijelaz iz društva koja rasipa prirodne resurse i potiče klimatske promjene u zeleno, održivo kružno gospodarstvo. Zakoni EU od proizvođača traže da rade proizvode koji će trajati dulje, a popravci biti lakši i jeftiniji. Ti će se proizvodi lakše ponovo koristiti, pa na kraju i reciklirati. Određeni su ambiciozni ciljevi za smanjenja otpada i recikliranje te pronalaženje novih načina za pretvaranje otpada jedne industrije u repromaterijal druge.

480 kg

Težina komunalnog otpada proizvedena po osobi godišnje u EU-u. To je približna težina medvjeda grizlija!

47 %

komunalnog otpada bilo je reciklirano ili kompostirano 2016., što je porast od 30 % u odnosu na 1995. godinu.

59 %

Udio plastičnog otpada koji dolazi izravno iz ambalaže.

4,2 milijuna

Broj ljudi u EU-u koji trenutno rade u ekološkim industrijama ili zelenim poslovima, sektoru koji je od 2000. godine rastao mnogo brže od drugih područja gospodarstva.

500 eura godišnje

Iznos koji bi svako kućanstvo u EU-u moglo uštedjeti smanjenjem otpada od hrane.

1

3

2

4

5

1 MANJE PLASTIKE

Kada bacim vrećicu za sendvič, kutiju za salatu ili bocu za vodu nakon ručka, one ne nestaju, već postaju otpad. Plastika koju bacam bez razmišljanja završava u našim oceanima i uništava morski život. A ono što ulazi u naša mora završava nam na tanjurima. Procjenjuje se da bi čak 30 % ribe koju kupujemo moglo imati plastike u utrobi. [EU se ozbiljno zalaže za smanjenje količine plastičnog materijala koji bacamo, njegovo držanje podalje od naših oceana i zamjenu sve plastične ambalaže nekom koja se može reciklirati do 2030.](#)

2 POPRAVI, ISKORISTI, PONOVI

Razmislit dvaput prije bacanja kućanskih aparata koji još uvijek rade – kako bismo postali održivi, moramo promijeniti način na koji razmišljamo o ponovnoj uporabi stvari. Time što proizvode koje koristim čini učinkovitijim putem specifičnih uredbi o [ekološkom dizajnu](#), EU gradi društvo u kojemu je roba dizajnirana tako da traje i da se lakše popravljaju te da se, kada dođe do kraja radnoga vijeka, može reciklirati. Zato zakrpajte taj kaput, popravite usisivač i reciklirajte hladnjak – to je vrijedan resurs za naše gospodarstvo i bolje za okoliš!

3 ZA VAS OD MENE

Sjećaš se onog alata koji sam kupio prije mnogo godina? Koristio sam ga samo za 2 projekta uradi sam – možda bi bilo bolje da sam ga podijelio? Promicanjem [kružnog gospodarstva](#) u EU-u građane se potiče da budu pametni kada je riječ o očuvanju i ponovnoj uporabi njihovih stvari. Trgovine za posudbu, kafići za popravke i butici za recikliranje pokreću se diljem EU-a, potičući ekološki, skladan i kreativan način korištenja i ponovne uporabe proizvoda.

4 UPRAVLJANJE METALOM

Bilo da je riječ o neispravnom starom TV prijemu ili prijenosnom računalu u kvaru, moji električni uređaji još uvijek imaju svrhu – [plemeniti metali](#) unutar njih mogu se ponovno iskoristiti. EU osigurava da se ti plemeniti metali pravilno izuzimaju, čime ograničava otpad i olakšava iskoristivost starih tipkovnica i neispravnih DVD playera. Dakle, sljedeći put kad mi se pokvari toster, mogu pridonijeti zaštiti vrijednih prirodnih resursa planeta recikliranjem.

5 PODIZANJE STANDARDA

Svatko od nas mora dati svoj doprinos zaštiti okoliša, a to mora učiniti i EU. Zahvaljujući [zakonodavstvu EU-a](#), živim u društvu koje kontinuirano poboljšava svoje strategije gospodarenja otpadom. Zatvaraju se odlagališta otpada koja ne zadovoljavaju standarde EU-a, javne zgrade sada su energetske učinkovitije, čime se smanjuje potrošnja fosilnih goriva, a otpad se reciklira više nego ikada prije. Osim toga, ulaganja EU-a pomogla su priključivanju 7 milijuna ljudi na nova ili poboljšana postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda.

DODATNE INFORMACIJE

http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm

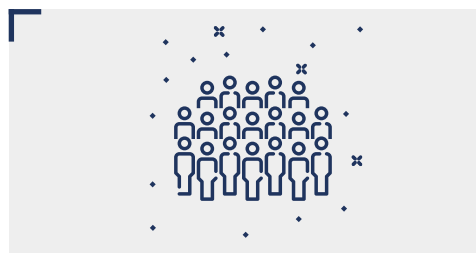

MOJA HRANA. MOJ ŽIVOT.

Uživaj u zdravoj, sigurnoj i dostupnoj hrani.

Kako to funkcionira

Kad je proizvedena pošteno i sigurno, hrana ima bolji okus. Propisi EU o sigurnosti u uzgoju hrane i okoliša osiguravaju da se poljoprivredni proizvodi uzgajaju u zdravom i kontroliranom okruženju, uz poštivanje poljoprivrednika i lokalnih običaja. EU je uvela robusne postupke koji prate i štite moju hranu dok putuje od farme do procesne industrije, pakiranja i supermarketa. Europsko tijelo za sigurnost hrane pažljivo istražuje sve rizike povezane s hranom kako bih mogao u vrijeme obroka sjesti i uživati u hrani na stolu.

44 milijuna

Broj zaposlenih u poljoprivredno prehranbenoj industriji u EU-u.

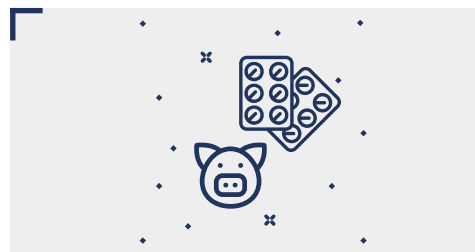
11 %

Postotak prihoda koji prosječna obitelj potroši na hranu – upola manje nego 1962.

3500

Približan broj proizvoda registriranih u okviru različitih programa kvalitete EU-a. Na etiketi mogu potražiti tri logotipa: ZOI (zaštićena oznaka izvornosti), ZOZP (zaštićena oznaka zemljoposnog podrijetla) i ZTS (zajamčeno tradicionalni specijalitet).

Nula

U hrani za životinje ne upotrebljavaju se antibiotski pospješivači rasta otkad je zabrana stupila na snagu 2006. godine.

1 HRANA KOJOJ MOGU VJEROVATI

Bilo da je to moje omiljeno voće, moja tjedna kupnja ili jelo u restoranu koje sam sinoć naručio, želim znati da je moja hrana sigurna za jelo i dobra za okoliš. Od farme do stola, [pravila EU-a](#) pomažu poljoprivrednicima, proizvođačima i supermarketima jamčiti visoku razinu sigurnosti za sve proizvode. Sve to znači da mogu uživati u omiljenim jelima.

2 OKUS EUROPE

Grčka feta, poljska kiełbasa lisecka, španjolski manchego, irski blaa; ništa se ne može mjeriti s autentičnom regionalnom hranom. No kako mogu znati da je to izvorni proizvod? Europska oznaka ZOI ([zaštićena oznaka izvornosti](#)) znači da specijaliteti poput ovih moraju doći iz područja koja su ih proslavila, biti proizvedeni u skladu s propisanim postupcima i proći stroge provjere.

3 ŠTO JE UNUTRA?

Što ako sam alergičan na, recimo, kikiriki i moram provjeriti ima li u večeri tragova orašastih plodova? Da bih saznao što je točno u hrani na tanjuru, mogu vjerovati [deklaracijama](#) na hrani koju kupim u EU-u. Na njima točno piše koliko soli, šećera, bjelanjčevina i energije (masti i ugljikohidrata) sadrži predmetni artikl i koji su alergeni prisutni. Iz oznaka na organskim proizvodima mogu saznati čak i kako je sama hrana proizvedena.

4 BRZA REAKCIJA

Ako se otkrije hrana koja predstavlja opasnost za zdravlje (kao što je meso zaraženo salmonelom), aktivira se EU Rapid Alert System ([RASFF](#)) kako bi se ona brzo povukla iz prodaje. Niz politika EU-a gotovo upola je smanjio broj epidemija salmonele u odnosu na 2010. godinu, a sve to zahvaljujući koordiniranom naporu usmjerenom k poboljšanju sigurnosti hrane u EU-u.

5 S PUNIM POVJERENJEM

Trebam li se bojati da su tvrdnje o zdravlju na čaši jogurta više fantazija nego činjenica? Nipošto. U EU-u svaku su tvrdnju znanstveno pregledali i potom odobrili – ili odbacili – stručnjaci iz zemalja članica EU-a. Cilj je osigurati da su sve [tvrdnje o zdravlju na etiketi](#) istinite. Dakle, ako tražim hranu koja će mi olakšati držanje kolesterola pod kontrolom, mogu i dalje vjerovati u ono što piše na pakiranju.

DODATNE INFORMACIJE

https://ec.europa.eu/food/overview_en

MOJA TEHNOLOGIJA. MOJ ŽIVOT.

Istraživanja koja financira EU donose dobro meni,
mojoj obitelji i planetu.

Kako to funkcionira

Moja strast za najsuvremenijom tehnologijom koja naše živote čini pametnijima i održivijima. Horizon 2020 istraživački je i razvojni program EU-a, koji ulaže 77 milijardi eura u novu, inovativnu i pametnu tehnologiju između 2014. i 2020. Trideset milijardi eura namijenjeno je financiranju projekata samo u sljedeće 2 godine. Smanjenje emisija ugljičnog dioksida, ponovno korištenje naših resursa i izgradnja digitalnog društva veliki su izazovi, a kao građanin EU-a dio sam potrage za rješenjima.

77 milijardi eura

Ukupni proračun programa Horizon 2020, programa EU-a za istraživanje i razvoj.

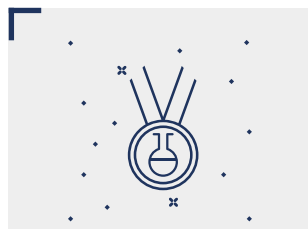
115 235

potencijalnih projekata zatražilo je financiranje iz programa Obzor 2020 od 2014. do 2016.

Dobitnici nagrade

Dva dobitnika Nobelove nagrade za kemiju 2017. godine radila su na projektima koje financira EU, kao što je razvoj boljih tehnologija elektronskog mikroskopa.

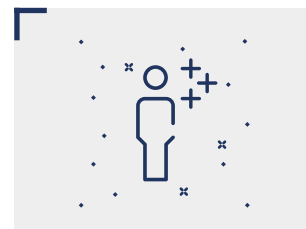
Više od 110 000

istraživača i znanstvenika tijekom posljednja je dva desetljeća primilo potpore u sklopu programa Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie, a devetero među njima osvojilo je Nobelove nagrade.

80 milijardi

Ukupan proračun Europskih strukturnih i investicijskih fondova za istraživanje i inovacije u razdoblju 2014. – 2020.

350 000

Broj novih radnih mjesta čije se otvaranje očekuje do 2020. zahvaljujući pametnoj specijalizaciji, inicijativi koja usmjerava podršku na konkurentne prednosti pojedinih regija.

1

3

2

4

5

1 PRVA STARTNA POZICIJA

Upalimo motor: želim da moja zajednica napreduje u smislu prometne tehnologije. Od autonomnih vozila do alternativnih goriva, EU ulaže u stvaranje ekološki prihvatljivijih i energetski učinkovitijih automobila. To uključuje uklanjanje frustrirajućih prometnih gužvi [uz upravljanje upotrebom automobila bez vozača](#), pa sve do razvoja [cesta koje pune moje električno vozilo](#) dok čekam da se upali zeleno svjetlo.

2 SMANJENJE OTPADA

Kako s manje resursa postići više? S obzirom na rastuću populaciju i ograničene prirodne resurse, od velike je važnosti [tražiti dodatne načine ponovnog korištenja resursa koje imamo](#). EU to radi ulaganjem u projekte koji udišu novi život u otpadne materijale. Uzmimo za primjer [tehnologiju koja pretvara ostatke mljevene kave u tintu](#). Zbog spoznaje da pomažem okolišu okus mojeg jutarnjeg espressa još je bolji.

3 BLOKIRANJE HAKERA

Od zvučnika i igračih konzola s omogućenim Wi-Fi-jem do čajnika koji se može uključiti putem mog pametnog telefona, zasigurno mogu reći da su aparati u mojoj kući potpuno umreženi. No sa svakim pametnim uređajem koji povežem moju kućnu mrežu postaje sve lakše hakirati. Dakle, kako se mogu zaštititi? Odgovor na to pitanje mogla bi biti [tehnologija lanca blokova](#). Zahvaljujući istraživanjima koja financira EU, moja će mreža ubuduće biti otporna, a podatci sigurni.

4 MALA POMOĆ

Kažu da dobre stvari dolaze u malim pakiranjima, a u slučaju nanotehnologija to je istina. EU je za razdoblje od 2018. do 2020. godine uložio 1,8 milijardi eura u razvoj sigurne mikroskopske tehnologije. Iako veličine tek jednog atoma, može mi pomoći u svakodnevnom životu – od toga da se [utka u odjeću kako bi ublažila problem osjetljive kože](#), do [njezina kretanja kroz krvotok kako bi lijekovi dospjeli do mjesta tumora](#).

5 KVALITETNA SKRB

Nemojmo se zavaravati: zaraze i bolesti životne su činjenice. No to ne znači da se ne mogu pobijediti. EU ulaže milijarde eura u istraživanje kako bi se otkrili najsuvremeniji lijekovi za bolesti koje izravno utječu na mene ili moju obitelj, kao što je [rak](#). Dobro je znati da se u najsuvremenijim istraživanjima traže nove terapije i lijekovi za mene i moje najmilije.

DODATNE INFORMACIJE

<https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

Svi imamo stvari koje su nam važne: od treninga do putovanja, surfanja internetom do spašavanja svijeta. Život u Europskoj uniji pruža beskrajne prilike da učiniš ono što voliš – gdje god te to odvelo. Zakoni i inicijative EU-a mogu ti pomoći u ostvarivanju tvojih potencijala i potaknuti tvoje nadahnuće dajući ti alate da slijediš svoju viziju.

**Želiš proširiti svoje obzore?
Pa, sve se svodi na EU i mene.**

Priručnik #EUandME: Otkrijte što EU čini za vas sadrži sve što trebate znati o tome kako EU čini vaš život sretnijim, zdravijim i uzbudljivijim. Uz niz iznenađujućih statistika i fascinantnih činjenica, čitajte kako biste saznali više o svemu na što imate pravo kao građanin Europske Unije.

EUROPSKA UNIJA

europa.eu/euandme

**#EU
AND
ME**